

HUMANS O POSTHUMANS? PODEM JUGAR A SER DÉU?

Fa uns mesos vaig assistir a la presentació d'un llibre que porta per títol *¿Humanos o posthumanos? Singularidad tecnológica y mejoramiento humano*. Es tracta d'un llibre de debat, fet amb la participació de 213 persones, coordinat per Albert Cortina i Miquel-Àngel Serra, a partir d'una àgora digital de *La Vanguardia*.

La pregunta a partir de la qual es genera el debat és si la capacitat científica de millorament humà posa en risc la nostra existència com a espècie.

Des d'aquell dia la qüestió m'ha fet pensar –i més en llegir moltes de les aportacions dels 213 participants, entre els quals trobem experts de quasi tots els àmbits: biòlegs, metges, físics, químics, filòsofs, juristes, teòlegs, també místics...– perquè planteja a on ens pot conduir el progrés tecnològic aplicat a les persones. Curts i ras, com diu un comentari: «Podem jugar a ser Déu?».

Per què ofereixo aquesta breu informació i reflexió? Perquè penso que com a cristians i «experts en humanitat», segons el Concili, hem d'estar mínimament informats, intuir els reptes que es plantegen, formar-nos en la nostra fe, no deixar-nos enlluernar fàcilment per tots els avenços científics que modifiquen substancialment la nostra naturalesa humana, valorar moralment si tot allò que serà possible modificar es podrà fer moralment o èticament... Preocupa l'alternativa que poden plantejar les grans possibilitats d'interacció de les ciències amb la persona, i que normalment apareixen només com a experiments: asseguraran els grans valors d'igualtat, de llibertat i de fraternitat, que són prioritaris, o bé els reduiran?

El transhumanisme vol introduir artificialment unes millores –genètiques, orgàniques, tecnològiques– en la persona humana amb l'objectiu de fer-la més feliç. Però la millora humana promoguda pel transhumanisme comportaria, a llarg termini, la profunda modificació del que som, i ens convertiria en posthumans. No es tracta

de somnis sinó de possibilitats que es continuen experimentant.

Com es pregunta un dels coordinadors del llibre, estem preparats per a la manipulació del patrimoni genètic –objectiu prioritari dels transhumanistes– i seguir essent humans amb la nostra dignitat? Pensem que uns éssers superdotats seran més feliços? Seria just que uns quants, segurament els més rics, tinguessin accés a millores per tal de sotmetre els altres? Es tracta de millorar la salut de les persones, d'eliminar algunes discapacitats, de curar malalties, o més aviat es tracta de produir éssers més forts, més ràpids i atlètics, més obedients...? Els interrogants es poden multiplicar.

Els coordinadors plantegen molts interrogants a l'acabament del llibre. Jo m'atreveixo senzillament a constatar

alguns criteris:

- No podem renunciar a allò que veritablement millori la condició humana, però sense posar en perill la seva intel·ligència, la seva llibertat, la seva autonomia, la seva espiritualitat i religiositat, la seva finitud.
- No és el mateix «humanitzar d'alguna manera» els robots que robotitzar els éssers humans.
- Sempre cal impedir el control de les persones, sigui ideològic, polític o econòmic, i ara també tecnològic i mental.
- L'home no pot «jugar a ser Déu» en aquesta terra.
- Les grans religions, com la nostra, subratllen tant la necessària humiliació de l'ésser humà com la seva dignitat atorgada per Déu.

Einstein, en la seva autobiografia, va escriure una famosa expressió: «La ciència sense la religió és coixa. La religió sense la ciència és cega». I també: «Nosaltres, els científics, cridem, com a éssers humans a altres éssers humans: recordeu sempre la vostra humanitat i oblideu-vos de la resta».

✠ FRANCESC PARDO I ARTIGAS,
bisbe de Girona

